

A Közbeszerzések Tanácsa útmutatója

a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény 63. §-ában hivatkozott igazolásokról, nyilatkozatokról, nyilvántartásokról és adatokról a magyarországi letelepedésű ajánlattevők, alvállalkozók és erőforrást nyújtó szervezetek vonatkozásában¹

(K.É. 2009. évi 80. szám; 2009. július 10.)

A Közbeszerzések Tanácsa a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 64. §-ának (1) bekezdése alapján az alábbiak szerint útmutatót ad ki a 63. §-ának (2)-(3) bekezdésében hivatkozott igazolásokról, nyilatkozatokról, nyilvántartásokról és adatokról.

Az útmutató a kizáró okok igazolása rendszerével kapcsolatos tudnivalókat foglalja össze, illetve abban ad eligazítást, hogy a Magyarországon letelepedett ajánlattevőknek, az általuk igénybe venni kívánt Magyarországon letelepedett alvállalkozóknak, illetve erőforrást nyújtó szervezeteknek a Kbt. 63. §-a alapján milyen igazolásokat kell benyújtaniuk Magyarországon, illetve az Európai Unió bármely tagállamában (értve ezen az Európai Gazdasági Térségről szóló Megállapodásban részes államokat is – ld. Kbt. 4. § 6. pont) kiírt közbeszerzési eljárásokban, azaz a kizáró okok hiányát miként igazolhatják.

A Közbeszerzések Tanácsa előjáróban felhívja az eljárások résztvevőinek figyelmét arra, hogy az európai közösségi közbeszerzési irányelvek nemzeti jogba történő átültetésének következtében a Kbt.-nek a kizáró okok igazolásával kapcsolatos szabályai olyan elemeket is tartalmaznak, amelyek a hazai jogrendszerben nem értelmezhetőek (így például „az eskü alatt tett nyilatkozat” vagy a „szakmai szervezet” fogalma). Céljuk az, hogy a tagállamokban e téren jelentkező eltérő szabályozás ne jelentsen akadályt a más tagállamban letelepedett vállalkozás számára a közbeszerzési eljárásban történő részvétel során.

A kizáró okokat a Kbt. 60. §-ának (1) bekezdése, a 61. §-ának (1)-(2) bekezdései, valamint a 62. §-ának (1) bekezdése tartalmazzák, a kizáró okok hiánya igazolásának módját pedig a 63. §-ának (1)-(4), illetve (6) bekezdései, valamint a 63/A. §-ának (1) bekezdése rögzítik. A teljesítés során igénybe venni kívánt alvállalkozók esetében tekintettel kell lenni továbbá a Kbt. 71. §-ának (3) bekezdésében foglaltakra is. [lásd még különösen: a Kbt. 104. § (2) bekezdését, a 105. § (3) bekezdését, a 121. § (4) bekezdését, a 135. § (1) bekezdését, a 136. § (3) bekezdését, a 193. §-át, a 228. § (1) bekezdését.]

¹ A Közbeszerzések Tanácsa útmutatója a Közbeszerzések Tanácsa korábbi, kizáró okokkal összefüggő tájékoztatójának alapul vételével készült, mely jelen útmutató közzétételével egyidejűleg visszavonásra kerül. Az új részeket a szövegben aláhúzás jelöli.

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény módosításáról szóló 2008. évi CVIII. törvény 2009. április 1-jével lényeges változásokat vezetett be a kizáró okok igazolásának rendszerét illetően. Amellett, hogy a kizáró okok, illetve az igazolásuk módjára vonatkozó 63. § alapvetően nem változott, a módosítással beépítésre került 63. § (1) bekezdése és 63/A. §-a az igazolások benyújtása terén új helyzetet teremtett.

Előzőeken túl 2009. június 1-jétől a rendezett munkaiügyi kapcsolatok követelményét érintő törvények módosításáról és egyéb, munkaiügyi szempontból szükséges intézkedésekről szóló 2009. évi XXXVIII. törvény is módosításokat vezetett be a kizáró okok körében.

A kizáró okokat érintő változásokat az Útmutató I. Része foglalja össze. Az Útmutató II.-III. Része tartalmazza a kizáró okokat és a kizáró okok hiányának igazolását, az Útmutató IV.-V. Része pedig a kizáró okokról szóló igazolások formai illetve tartalmi kérdéseiben nyújt eligazítást.

I. A kizáró okokat érintő változások

A kizáró okokra vonatkozó szabályokat érintő főbb változások az alábbiak szerint csoportosíthatók:

1. egyes kizáró okokat érintő tartalmi változások;
2. a kizáró okokkal érintett személyi kör változása;
3. a kizáró okok hiányának igazolásával kapcsolatos szabályok változása.

1.

A Kbt. 60. §-a (1) bekezdésének f) pontjában foglalt kizárási esetkör pontosításra került. Eszerint amennyiben az ajánlattevő, alvállalkozó vagy erőforrást nyújtó szervezet korábbi – három évnél nem régebben lezárult – közbeszerzési eljárásban hamis adatot szolgáltatott és ezért az eljárásból kizárták, illetőleg a hamis adat szolgáltatását jogerősen megállapították, a jogerősen megállapított időtartam végéig a kizáró ok hatálya alatt áll.

A rendezett munkaiügyi kapcsolatok követelményét érintő törvények módosításáról és egyéb, munkaiügyi szempontból szükséges intézkedésekről szóló 2009. évi XXXVIII. törvény 2. §-a 2009. június 1-jei hatállyal módosította a Kbt. 60. §-a (1) bekezdésének g) pontját, valamint ezzel összefüggésben a 63. §-ának (6) bekezdését. A változás lényegét jelenti, hogy a meghatározott, rendezett munkaiügyi jogsértések – lásd az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (5) bekezdésének a) pontja, illetve az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII törvény 16. §-a (4) bekezdésének a) pontja – a korábbi szabályozástól eltérően nem öt, hanem csak két évre jelentenek kizárást a közbeszerzési eljárásban való részvételtől.

A Kbt. módosított 60. §-a (1) bekezdésének g) pontja értelmében az eljárásban nem lehet ajánlattevő, alvállalkozó, erőforrást nyújtó szervezet, aki az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 15. §-a (5) bekezdésének a) pontjában

meghatározott, két évnél nem régebben meghozott, jogerős és végrehajtható közigazgatási, illetőleg bírósági határozatban megállapított és munkaügyi bírsággal vagy az adózás rendjéről szóló törvény szerinti mulasztási bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el.²

Összegezve, csak a bírsággal sújtott, munkaviszony létesítésével összefüggő bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt van helye az előzőek alapján a kizárásnak.

A módosítás hatályon kívül helyezte továbbá a Kbt. 60. §-a (1) bekezdésének i) pontját, ily módon kikerült a kizáró okok köréből az a körülmény, mely szerint nem lehet az eljárásban ajánlattevő, alvállalkozó, erőforrást nyújtó szervezet, aki az egyenlő bánásmód követelményének az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvénybe ütköző – két évnél nem régebben meghozott – jogerős közigazgatási, illetve bírósági határozatban megállapított és bírsággal sújtott magatartást tanúsított.³

Új rendelkezés – a Kbt. 62. §-a (1) bekezdésének b) pontjával összefüggésben – továbbá, hogy az ajánlatkérőnek tájékoztatnia kell a Közbeszerzések Tanácsát, ha az érintett ajánlattevő, alvállalkozó, erőforrást nyújtó szervezet hamis nyilatkozatot tett vagy hamis adatot szolgáltatott a közbeszerzési eljárásban, megjelölve az érintett szervezet nevét, címét és egyben a kizárás időpontját is.

A Kbt. 63/A. §-ának (5) bekezdése alapján az ajánlatkérő kérelemre – annak kézhezvételétől számított két munkanapon belül – köteles tájékoztatni a más közbeszerzési eljárás ajánlatkérőjét a 61. § (1) bekezdésének c) pontjában szereplő körülményről.

2.

Változást jelent a kötelező és a fakultatív kizáró okok személyi hatályának pontosítása. Ennek alapján a közbeszerzési eljárásban nem lehet erőforrást nyújtó szervezet sem, akivel szemben a 60. § (1) bekezdésének a)-i) pontjaiban, valamint – ha az ajánlatkérő azt előírta – a 61. § (1) bekezdésének a)-e) pontjaiban, továbbá a 61. § (2) bekezdésében foglalt kizáró okok teljesülnek. Továbbá az ajánlatkérőnek az eljárásból az erőforrást nyújtó szervezetet is ki kell zárnia, amennyiben a 62. § (1) bekezdésének a)-b) pontjaiban foglalt kizáró okokat kimerítette. A módosítás azonos alapokra helyezte az eljárás valamennyi résztvevője vonatkozásában a kizáró okok igazolásának szabályait. Eszerint az ajánlattevőre, az alvállalkozóra és az erőforrást nyújtó szervezetekre azonos szabályok irányadóak a kizáró okokat igazoló dokumentumok tekintetében.

² A rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményét érintő törvények módosításáról és egyéb, munkaügyi szempontból szükséges intézkedésekről szóló 2009. évi XXXVIII. törvény rendelkezéseit a hatályba lépése után megkezdett közbeszerzési eljárásokra, illetve azokra a hatályba lépése előtt megkezdett közbeszerzési eljárásokra, amelyekben e törvény hatályba lépésekor az ajánlattételi, kétszakaszból álló eljárás esetében a részvételi határidő még nem járt le.

³ A módosítás 2009. június 1. napjától hatályos.

3.

A kizáró okok szabályozását érintő legfontosabb változás az igazolás rendszerének alapvető átalakítása, így lényeges változást jelent a Kbt. 63. §-a (1) bekezdésének beiktatása. Eszerint az ajánlattevőnek és – a 71. § (1) bekezdésének b) és c) pontja, valamint (5) bekezdése szerinti esetben – a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozójának, továbbá az ajánlattevő számára erőforrást nyújtó szervezetnek az ajánlatban írásban nyilatkoznia kell arról, hogy nem tartozik a 60. § (1) bekezdésének, valamint – ha az ajánlatkérő azt előírta – a 61. § (1), valamint (2) bekezdésének hatálya alá, illetőleg jogosult ezt igazolni.

A módosítás célja az ajánlattevők terheinek csökkentése azáltal, hogy csak a nyertes ajánlattevőnek, és az általa a teljesítésbe bevont tíz százalék feletti alvállalkozónak és az erőforrást nyújtó szervezetnek kell igazolnia a kizáró okok fenn nem állását, a közbeszerzési eljárás eredményhirdetését követően – amennyiben az ajánlatában nem igazolta, hogy nem tartozik a 60. § (1) bekezdésének, valamint a 61. § (1), illetőleg (2) bekezdésének hatálya alá.

A módosítás által az ajánlattevő (a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozója, az ajánlattevő számára erőforrást nyújtó szervezet) dönthet arról, hogy az ajánlatában csupán nyilatkozik a kizáró okok fenn nem állásáról és nyertessége esetén az eredményhirdetést követő nyolc napon belül igazolja, hogy nem tartozik a 60. § (1) bekezdésének, valamint – ha az ajánlatkérő azt előírta – a 61. § (1), illetőleg (2) bekezdésének hatálya alá, vagy az ajánlatában csatolja a szükséges igazolásokat. Előzőek alapján az ajánlattevő jogosult az igazolások egy részét az ajánlatban, más részét pedig az eredményhirdetést követően benyújtani.

A Közbeszerzése Tanácsa hangsúlyozni kívánja, hogy amennyiben az ajánlattevő már az ajánlatban benyújtja a kizáró okokkal kapcsolatos igazolásokat, úgy lehetősége van – a Kbt. 83. §-a alapján – az esetleges hiányokat pótolni.

Ha az ajánlattevő úgy dönt, hogy a kizáró okokkal összefüggő igazolásokat csak a nyertessége esetén, az eredményhirdetést követő nyolc napon belül csatolja, a kizáró okok fenn nem állásáról a Kbt. 63. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján az ajánlattevőnek (a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozójának, az ajánlattevő számára erőforrást nyújtó szervezetnek) egyszerű nyilatkozatot kell tennie. A Közbeszerzések Tanácsa felhívja az ajánlattevők figyelmét, hogy a Kbt. 63. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján a nyertes ajánlattevőnek (a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozójának, az ajánlattevő számára erőforrást nyújtó szervezetnek) az eredményhirdetést követően a Kbt. 60. §-a (1) bekezdésének c), d), f) pontjai, illetve a 61. § (1) bekezdésének a), b), c) pontjai tekintetében közjegyző által hitelesített nyilatkozatot kell benyújtania.

A Közbeszerzések Tanácsa felhívja az ajánlatkérők figyelmét, hogy amennyiben az ajánlattevő él a kizáró okok ajánlatban történő igazolásának lehetőségével, az

ajánlatkérő azok esetleges hiányossága esetén köteles a hiánypótlás lehetőségét biztosítani a Kbt. 83. §-a alapján.

Annak érdekében, hogy az ajánlatkérők biztosak lehessenek abban a kérdésben, mely ajánlattevő élt a saját, illetve a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozója, az ajánlattevő számára erőforrást nyújtó szervezet tekintetében az igazolások önkéntes csatolásának lehetőségével – ideértve azt az esetet is, hogy egyes, a kizáró okok igazolásával összefüggő iratokat az ajánlatában önkéntesen csatol, míg másokat csak nyertessége esetén –, illetve mely ajánlattevő kívánja az igazolások utólagos csatolására vonatkozó előírást érvényesíteni, a Közbeszerzések Tanácsa azt javasolja, az ajánlatkérők tegyenek a dokumentáció részévé erre vonatkozó nyilatkozatot. Más megközelítésben az ajánlattevők számára javasolt, hogy az ajánlatban saját, valamint a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozója, az ajánlattevő számára erőforrást nyújtó szervezet vonatkozásában külön nyilatkozzanak arra nézve, hogy a Kbt. 63. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjaiban foglalt két lehetőség közül az egyes kizáró okok tekintetében melyikkel kívánnak élni. Ez megkönnyíti az ajánlatkérők számára a hiánypótlás alkalmazását a kizáró okok tekintetében.

A Közbeszerzések Tanácsa hangsúlyozza, hogy a nyertes ajánlattevő által az eredményhirdetést követően hiányosan benyújtott igazolásokra hiánypótlás nem biztosítható.

Amennyiben tehát a nyertes ajánlattevő (a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozója, az ajánlattevő számára erőforrást nyújtó szervezet) az eredményhirdetéstől számított nyolc napon belül nem igazolja, hogy nem tartozik a kizáró okok hatálya alá, vagy ennek kapcsán hamis nyilatkozatot tett, az ajánlata a Kbt. 88. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján érvénytelen. Ha az ajánlatkérő azt előzetesen előírta, akkor ebben az esetben a következő legkedvezőbb ajánlatot tevőnek minősített szervezettel (személlyel) kötheti meg a szerződést a Kbt. 91. §-ának (2) bekezdése alapján.

A Kbt. 63. §-ának (4) bekezdése értelmében amennyiben az ajánlatkérő alkalmazza a 91. § (2) bekezdését, és a nyertes ajánlattevő, a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozója, továbbá az erőforrást nyújtó szervezet a (3) bekezdésben előírt határidőn belül az igazolásokat nem, vagy nem megfelelő tartalommal csatolja, az ajánlatkérő az eredményhirdetést követő kilencedik napon elektronikus úton felhívja a következő legkedvezőbb ajánlatot tevőt az igazolások benyújtására. A következő legkedvezőbb ajánlatot tevőnek, a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozójának, továbbá a számára erőforrást nyújtó szervezetnek az eredményhirdetést követő kilencedik naptól számított nyolc napon belül kell a szükséges igazolásokat becsatolnia, ha az ajánlatban nem adta be.

A Közbeszerzések Tanácsa felhívja az ajánlatkérők figyelmét, hogy az ajánlatok újraértékelésére nincsen mód. A közbeszerzési eljárást lezáró eredményhirdetést követően a bírálati szakasz ismételt megnyitására, az összegezés módosítására, illetve új eredményhirdetés tartására nincsen lehetőség.

Lényeges – az ajánlattevőket tehermentesítő – változást jelent az újonnan beiktatott 63/A. §, mely alapján az ajánlatkérő nem kérheti azon tények, adatok igazolását, illetve az ajánlattevőnek, a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozójának, továbbá az erőforrást nyújtó szervezetnek nem kell igazolnia azokat a tényeket, adatokat, amelyek ellenőrzésére az ajánlatkérő közhiteles elektronikus nyilvántartásból ingyenesen jogosult.

A közbeszerzési ajánlatkérők számára – ha jogszabály alapján az ajánlatkérő a nyilvántartáshoz hozzáférhet – a közbeszerzési kizáró okokkal kapcsolatos belföldi közhiteles elektronikus nyilvántartások adataihoz történő hozzáférés ingyenes.

Az ajánlatkérő a közhiteles elektronikus nyilvántartásban szereplő adatokat az eredményhirdetést követő nyolcadik, a 63. § (4) bekezdése szerinti esetben tizenhetedik napon ellenőrzi, valamint azokat az ellenőrzéssel egyidejűleg a 7. §-nak megfelelően dokumentálja és megőrzi.

A Közbeszerzések Tanácsa felhívja az ajánlatkérők figyelmét, hogy a közhiteles elektronikus nyilvántartásban szereplő adatokat minden esetben a 63/A. § (3) bekezdésében meghatározott időpontban kell ellenőrizniük.

A hatósági igazolás tekintetében lényeges módosítás – tekintettel az ajánlattevőt terhelő nyolcnapos határidőre –, hogy azt a hatóság négy napon belül adja ki, és a hatóság az ügyintézési határidőt nem hosszabbíthatja meg. A hatósági igazolásban változatlanul azt kell megjelölni, hogy „közbeszerzési eljárásban való felhasználás céljára” állították ki, a közbeszerzési eljárás ajánlatkérőjének, tárgyának megjelölése nélkül.

II. A kizáró okok

A) A Kbt. 60. §-ának (1) bekezdése értelmében közbeszerzési eljárásban nem lehet ajánlattevő, alvállalkozó (a teljesítésben való részvételének mértékétől függetlenül) vagy erőforrást nyújtó szervezet, aki

- a) végelszámolás alatt áll, vagy az ellene indított csődeljárás vagy felszámolási eljárás folyamatban van, illetőleg ha az ajánlattevő (alvállalkozó) személyes joga szerinti hasonló eljárás van folyamatban, vagy aki személyes joga szerint hasonló helyzetben van;
- b) tevékenységét felfüggesztette, vagy akinek tevékenységét felfüggesztették;
- c) gazdasági, illetőleg szakmai tevékenységével kapcsolatban jogerős bírósági ítéletben megállapított büncselekményt követett el, amíg a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól nem mentesült; illetőleg akinek tevékenységét a jogi

személlyel szemben alkalmazható a büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 5. §-a (2) bekezdésének b), illetve g) pontja alapján a bíróság jogerős ítéletében korlátozta, az eltiltás ideje alatt, illetve ha az ajánlattevő tevékenységét más bíróság hasonló okból és módon jogerősen korlátozta;

- d) közbeszerzési eljárásokban való részvételtől jogerősen eltiltásra került, az eltiltás ideje alatt;
- e) egy évnél régebben lejárt adó-, vámfizetési vagy társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségének – a letelepedése szerinti ország vagy az ajánlatkérő székhelye szerinti ország jogszabályai alapján – nem tett eleget, kivéve, ha megfizetésére halasztást kapott;
- f) korábbi – három évnél nem régebben lezárult – közbeszerzési eljárásban hamis adatot szolgáltatott és ezért az eljárásból kizárták, illetve a hamis adat szolgáltatását jogerősen megállapították, a jogerősen megállapított időtartam végéig;
- g) az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 15. §-ának (5) bekezdésének a) pontjában meghatározott⁴, két évnél nem régebben meghozott, jogerős és végrehajtható közigazgatási, illetve bírósági határozatban megállapított és munkaügyi bírsággal vagy az adózás rendjéről szóló törvény szerinti mulasztási bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el,⁵
- h) a büntető törvénykönyv szerinti bünszervezetben részvétel – ideértve bűncselekmény bünszervezetben történő elkövetését is –, vesztegetés, vesztegetés nemzetközi kapcsolatokban, az európai közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése, illetve pénzmosás bűncselekményt, vagy személyes joga szerinti hasonló bűncselekményt követett el, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetése jogerős bírósági ítéletben megállapítást nyert, amíg a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól nem mentesült.

B) A Kbt. 62. §-ának (1) bekezdése alapján az ajánlatkérőnek az eljárásból ki kell zárnia az olyan ajánlattevőt, aki, illetve – a Kbt. 71. §-a (1) bekezdésének b) pontja és (5) bekezdése szerinti esetben – akinek a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozója (a továbbiakban: 10 % fölötti alvállalkozó) vagy a számára erőforrást nyújtó szervezet

- a) három évnél nem régebben súlyos, jogszabályban meghatározott szakmai kötelezettségzegést vagy szakmai etikai szabályokba ütköző cselekedetet követett el, vagy korábbi – három évnél nem régebben lezárult – közbeszerzési eljárás alapján vállalt szerződéses kötelezettségét súlyosan megszegte, amelyet az ajánlatkérő bizonyítani tud;
- b) az eljárásban előírt adatszolgáltatási kötelezettségének (különösen Kbt. 70. § (2) bekezdése, Kbt. 71. §) teljesítése során hamis adatot szolgáltatott, illetve hamis nyilatkozatot tett.

⁴ a munkaviszony létesítésével összefüggő bejelentési kötelezettség elmulasztása [lásd Áht. 15. §-a (5) bekezdésének a) pontja, illetve az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 16. §-a (4) bekezdésének a) pontja]

⁵ A módosítást a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményét érintő törvények módosításáról és egyéb, munkaügyi szempontból szükséges intézkedésekről szóló 2009. évi XXXVIII. törvény 2. §-ának (1) bekezdése iktatta be.

Az ajánlatkérő – az érintett ajánlattevő, alvállalkozó, erőforrást nyújtó szervezet nevének és címének (székhelyének, lakóhelyének) megjelölésével – köteles tájékoztatni a Közbeszerzések Tanácsát az (1) bekezdés b) pontja szerinti kizárásról, és a kizárás időpontjáról.

C) A Kbt. alapján a Kbt. 61. §-ának (1) bekezdésében foglalt kizáró okok az ajánlatkérő döntésétől függően alkalmazhatók.

Ennek megfelelően az ajánlatkérő a felhívásban előírhatja, hogy az eljárásban nem lehet ajánlattevő, tíz százalék fölötti alvállalkozó vagy erőforrást nyújtó szervezet, aki

- a) gazdasági, illetőleg szakmai tevékenységével kapcsolatban – öt évnél nem régebben meghozott – jogerős bírósági ítéletben megállapított jogszabálysértést követett el;
- b) Tpv. 11. §-a, vagy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 81. cikke szerinti – öt évnél nem régebben meghozott – jogerős és végrehajtható versenyfelügyeleti határozatban vagy a versenyfelügyeleti határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság jogerős és végrehajtható határozatában megállapított és bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el versenyeztetési eljárás során; illetőleg ha az ajánlattevő ilyen jogszabálysértését más versenyhatóság vagy bíróság – öt évnél nem régebben – jogerősen megállapította, és egyúttal bírságot szabott ki;
- c) korábbi – öt évnél nem régebben lezárult – közbeszerzési eljárás alapján vállalt szerződéses kötelezettségének megszegését jogerős közigazgatási, illetőleg bírósági határozat megállapította.
- d) a letelepedése szerinti ország nyilvántartásában nincs bejegyezve;
- e) a szolgáltatás nyújtásához a letelepedése szerinti országban előírt engedéllyel, jogosítvánnyal, illetőleg előírt szervezeti, kamarai tagsággal nem rendelkezik.

D) A Kbt. 61. §-ának (2) bekezdése alapján **amennyiben az ajánlatkérő helyi önkormányzat, helyi kisebbségi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv vagy helyi kisebbségi önkormányzati költségvetési szerv**, a felhívásban azt is előírhatja, hogy az eljárásban az **sem lehet ajánlattevő, alvállalkozó** vagy erőforrást nyújtó szervezet, aki az ajánlatkérő székhelye szerinti önkormányzati adóhatóság által nyilvántartott, egy évnél régebben lejárt adófizetési kötelezettségének nem tett eleget, kivéve, ha megfizetésére halasztást kapott.

Az ajánlatkérő egyebekben a felhívásában köteles hivatkozni valamennyi, az A)-B) pontokban meghatározott kizáró okra (Kbt. 60. § (5) bekezdés, Kbt. 62. § (2) bekezdés), és értelemszerűen a C)-D) pontokban foglaltakra is, amennyiben bármelyiket alkalmazni kívánja.

III. A kizáró okok hiányának igazolása

Az igazolások eddigi rendszerét alapvetően megváltoztató, az ajánlattevők adminisztratív terheinek csökkentését célzó új szabályozás lépett hatályba 2009. április 1-jén.

Az ajánlattevőnek és – a 71. § (1) bekezdésének b) és c) pontja, valamint (5) bekezdése szerinti esetben – a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozójának, továbbá az ajánlattevő számára erőforrást nyújtó szervezetnek az ajánlatban írásban nyilatkoznia kell arról, hogy nem tartozik a 60. § (1) bekezdésének, valamint – ha az ajánlatkérő azt előírta – a 61. § (1), illetőleg (2) bekezdésének hatálya alá, illetve jogosult ezt igazolni.

Az új megközelítés szerint tehát az ajánlattevőt választási lehetőség illeti meg az igazolás módja tekintetében.

Tekintettel arra, hogy az ajánlattevőnek elegendő nyilatkoznia a fentiekről, az ajánlattevőnek (közös ajánlattétel esetén ajánlattevőknek) nyertességük esetén kell az eredményhirdetést követő nyolc napon belül a 63. § (2)-(5) bekezdése és a 63/A. § (1) bekezdése szerint igazolnia, hogy nem tartozik a 60. § (1) bekezdésének, valamint – ha az ajánlatkérő azt előírta – a 61. § (1), illetőleg (2) bekezdésének hatálya alá. A Kbt. 88. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján az ajánlat érvénytelen, ha az ajánlattevő és a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozója, továbbá az ajánlattevő számára erőforrást nyújtó szervezet az eredményhirdetést követő nyolc napon belül nem igazolta, hogy nem tartozik a 60. § (1) bekezdése, illetőleg – ha azt az ajánlatkérő előírta – a 61. § (1) és (2) bekezdése szerinti kizáró okok hatálya alá, vagy ennek kapcsán hamis nyilatkozatot tett.

A nyolc napos határidő betarthatósága az igazolást kibocsátó hatóság ügyintézési határidején is múlik. Ennek érdekében került előírásra, hogy a hatósági igazolást a hatóság négy napon belül adja ki és az ügyintézési határidő nem hosszabbítható meg.

Értelemszerűen azonban a fenti szabály csak a Magyarországon letelepedett ajánlattevők (a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozók, továbbá az erőforrást nyújtó szervezetek) tekintetében irányadó, ezzel szemben azonban a nyolc napos határidő már a külföldi letelepedésű ajánlattevők (a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozók, továbbá az erőforrást nyújtó szervezetek) tekintetében is alkalmazandó (függetlenül adott esetben attól, hogy a külföldi hatóság – a fentiekhez hasonló eljárás hiányában – csak hosszabb idő alatt állítja ki a hatósági igazolásokat).

Éppen ezért javasoljuk az ajánlatkérőknek – tekintettel arra, hogy a közbeszerzési eljárás előkészítésének szakaszában, illetőleg megindításának időpontjában nem bírnak tudomással arról, miszerint külföldi letelepedésű ajánlattevő (a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozó, továbbá az erőforrást nyújtó szervezet) részt kíván-e venni az eljárásban – , hogy az ajánlati

felhívásban, illetve a dokumentációban hívják fel a külföldi letelepedésű szervezetek figyelmét arra, hogy a Kbt. 63. §-ának (1) bekezdése alapján nyertességük esetén az eredményhirdetést követő nyolc napon belül valamennyi, a saját joguk szerint szükséges igazolást nekik is be kell nyújtaniuk, ha a kizáró okok hiányát ajánlatukban nem igazolták.

Az ajánlattevők (a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozók, továbbá az erőforrást nyújtó szervezetek) figyelmét arra is célszerű felhívni, hogy amennyiben az eljárás nyelve magyar, illetve emellett más, a külföldi letelepedésű szervezet származási országától eltérő nyelv, a felhívás és a dokumentáció ajánlattétel nyelvét szabályozó előírásai a kizáró okok igazolása tekintetében is irányadóak. Ebből következően tehát a külföldi letelepedésű szervezeteknek a fordítás (és adott esetben a hitelesítés) időigényét is figyelembe szükséges venniük az azzal kapcsolatos döntésük meghozatalakor, hogy mikor kezdik meg az igazolások beszerzését.

Amennyiben az ajánlattevő úgy dönt, hogy az igazolások módja tekintetében a korábbi gyakorlatnak megfelelően kíván eljárni, úgy lehetősége van az ajánlatában igazolni a kizáró okok hiányát.

Az igazolások benyújtása tekintetében a törvény tehát az ajánlattevőre (illetve a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozóra és az erőforrást nyújtó szervezetre) bízta annak eldöntését, hogy az ajánlatban csatolja a kizáró okok fenn nem állását igazoló dokumentumokat, vagy az ajánlatában nyilatkozik csupán és az eredményhirdetést követően csatolja azokat.

A Közbeszerzések Tanácsa felhívja az ajánlattevők figyelmét arra, azzal együtt, hogy az ajánlatban tett nyilatkozat az igazolások benyújtásának egyszerűbb módja, az ajánlattevőnek számolnia kell annak a kockázatával, hogy az eredményhirdetést követő időszakban a 63. § (4) bekezdése alapján már nincs hiánypótlási lehetőség, következésképp a nyertes ajánlata utóbb érvénytelenné válhat, ha nem sikerül minden igazolást időben beszereznie. Ugyanakkor hangsúlyozandó, hogy amennyiben az ajánlattevő már az ajánlatban benyújtja a kizáró okok hiányát tanúsító igazolásokat – jóllehet ez a megoldás nem nyertesség esetén nagyobb terhet jelent – úgy a kötelező és teljeskörű hiánypótlás intézménye által lehetősége van az esetleges hiányokat pótolni.

Amennyiben a nyertes ajánlata a 88. § (1) bekezdés i) pontja alapján érvénytelen, az ajánlatkérő a 91. § (2) bekezdése alapján a következő legkedvezőbb ajánlatot tevőnek minősített szervezettel kötheti meg a szerződést. Az ajánlatkérő az eredményhirdetést követő kilencedik napon elektronikus úton felhívja a következő legkedvezőbb ajánlatot tevőt az igazolások benyújtására, feltéve, hogy azokat az ajánlatban önkéntesen nem csatolta.

Az ajánlattevők (illetve a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozó és az erőforrást nyújtó szervezet) költségeit, terheit csökkentő módosítást vezet be a Kbt. 63/A. §-ának (1) bekezdése. Eszerint az

ajánlatkérő nem kérheti azon tények, adatok igazolását, illetve az ajánlattevőnek, a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozójának, továbbá az erőforrást nyújtó szervezetnek nem kell igazolnia azokat a tényeket, adatokat, amelyek ellenőrzésére az ajánlatkérő közhiteles elektronikus nyilvántartásból ingyenesen jogosult.⁶

A Közbeszerzések Tanácsa felhívja a figyelmet, hogy az ajánlatkérőnek a 63/A. § (3) bekezdése szerint a közhiteles elektronikus nyilvántartásban ellenőrzött tényeket és adatokat a 7. §-nak megfelelően dokumentálnia kell, mely kötelezettségének eleget tehet azáltal, hogy az adatokat tartalmazó dokumentumot az ellenőrzéssel egyidejűleg kinyomtatja.

A köztartozásokkal és a foglalkoztatás körében elkövetett egyes jogszabálysértésekkel összefüggő kizáró okok [Kbt. 60. § (1) bekezdés e) és g) pont] hiányának igazolási módját maga a Kbt. állapítja meg [ld. Kbt. 63. § (3) és (6) bekezdés].

Az egyéb kizáró okokra vonatkozó igazolási módokat a Kbt. 63. §-ának (2) bekezdése és a 63/A. § (1) bekezdése tartalmazza, melyek közül azonban a hazai jogszabályi környezetre és a nyilvántartási-igazolási gyakorlatra tekintettel a Magyarországon letelepedett ajánlattevők csak bizonyos típusúakat nyújthatnak be a közbeszerzési eljárásokban.

A Tanács felhívja a figyelmet arra is, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 3. §-ára figyelemmel nem bővítheti a csatolandó igazolások körét.

A B) pontban foglalt kizáró okok hiányát az ajánlattevőnek, a tíz százalék fölötti alvállalkozónak, illetve az erőforrást nyújtó szervezetnek nem kell igazolniuk, tekintettel arra, hogy a B) a) pont szerinti körülményt az ajánlatkérőnek kell tudnia bizonyítani, a B) b) pont szerinti eset pedig csak az adott eljárás során merülhet fel.

Az alábbi táblázat a könnyebb kezelhetőség érdekében egymás mellé rendezi az egyes kizáró okokat, illetve igazolási módjukat. Az igazolásoknál tekintettel voltunk arra a körülményre, hogy a Kbt. egyes Fejezetei szerinti eljárásokban, illetve a speciális eljárásokban az általánostól eltérő szabályok is irányadóak, továbbá célszerűségi okokból külön tüntettük fel, hogy az igazolás módja az ajánlattevő, az alvállalkozó, valamint az erőforrást nyújtó szervezet vonatkozásában miként alakul.

III.1. A Kbt. IV. fejezete szerinti közbeszerzési eljárásokban irányadó igazolási módok

III.1.1. Igazolási módok az ajánlattevő vonatkozásában

⁶ A Kbt. hivatkozott előírása kapcsán több nyilvántartás tekintetében is felmerült, hogy azok megfelelnek-e a Kbt.-ben támasztott feltételeknek, különös tekintettel arra, hogy a közhiteles nyilvántartásnak jelenleg nincsen jogszabályban meghatározott definíciója. Az ezzel kapcsolatos egyeztetések még folyamatban vannak. Amennyiben ezek változtatnak a jelen Útmutatóban foglaltakon, úgy a Közbeszerzések Tanácsa az Útmutató vonatkozó részeit kiegészíti.

Kizáró okok	Az igazolás módja
A)⁷ Kbt. 60. § (1) bekezdés	
a) végelszámolás alatt áll, vagy az ellene indított csődeljárás vagy felszámolási eljárás folyamatban van;	az illetékes cégbíróság nyilvántartásának kivonata (cégkivonat, cégmásolat, vagy cégbizonyítvány)
b) tevékenységét felfüggesztette vagy akinek tevékenységét felfüggesztették;	az illetékes cégbíróság nyilvántartásának kivonata, illetve nem cég keretében folytatott tevékenységek esetében, vagy amennyiben az adott szervezet tevékenységének felfüggesztésére a cégbíróságon kívül más hatóság is jogosult, közjegyző által hitelesített nyilatkozat
c) gazdasági, illetőleg szakmai tevékenységével kapcsolatban jogerős bírósági ítéletben megállapított bűncselekményt követett el, amíg a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól nem mentesült; illetőleg akinek tevékenységét <i>a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény</i> 5. §-a (2) bekezdésének <i>b)</i> , illetőleg <i>g)</i> pontja alapján a bíróság jogerős ítéletében korlátozta, az eltiltás ideje alatt, illetőleg ha az ajánlattevő tevékenységét más bíróság hasonló okból és módon jogerősen korlátozta;	1. magánszemély esetében hatósági erkölcsi bizonyítvány 2. cég esetében az illetékes cégbíróság nyilvántartásának kivonata 3. egyéb jogalanyok esetében közjegyző által hitelesített nyilatkozat
d) közbeszerzési eljárásokban való részvételtől jogerősen eltiltásra került, az eltiltás ideje alatt;	közjegyző által hitelesített nyilatkozat
e) egy évnél régebben lejárt adó-, vámfizetési vagy társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségének – a letelepedése szerinti ország vagy az ajánlatkérő székhelye szerinti ország jogszabályai alapján – nem tett eleget, kivéve, ha megfizetésére halasztást kapott;	a VPOP és a területileg illetékes APEH igazolása, vagy a területileg illetékes APEH által kiállított együttes adóigazolás ⁸

⁷ A kizáró okok táblázatban való felsorolásánál az I. pont szerinti besorolást vettük alapul. Figyelemmel arra, hogy az I.B) pontban foglalt kizáró okok hiányát az ajánlattevőnek (tíz százalék feletti alvállalkozónak, erőforrást nyújtó szervezetnek) nem kell igazolnia, a B) pontra hivatkozás a táblázatban nem szerepel.

⁸ Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 85/A. § (1) bekezdése alapján az adózó közbeszerzési eljárásban történő részvételhez ún. együttes adóigazolás kiállítását is kérheti az APEH-től. Az együttes adóigazolás tartalmazza mind az állami adóhatóság, mind a vámhatóság által nyilvántartott köztartozást, illetőleg azok hiányát.

f) korábbi – három évnél nem régebben lezárult – közbeszerzési eljárásban hamis adatot szolgáltatott és ezért az eljárásból kizárták, illetőleg a hamis adat szolgáltatását jogerősen megállapították, a jogerősen megállapított időtartam végéig;	közjegyző által hitelesített nyilatkozat
g) az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 15. §-ának (5) bekezdésének a) pontjában meghatározott, két évnél nem régebben meghozott, jogerős és végrehajtható közigazgatási, illetőleg bírósági határozatban megállapított és munkaügyi bírsággal vagy az adózás rendjéről szóló törvény szerinti mulasztási bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el,⁹	1. a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 8/C. §-a szerint vezetett nyilvántartásból (www.ommf.gov.hu) nyilvánosságra hozott adatokból az ajánlatkérő ellenőrzi, 2. az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 55. §-ának (6) bekezdése szerint vezetett nyilvántartásból nyilvánosságra hozott adatokból az ajánlatkérő ellenőrzi
h) a büntető törvénykönyv szerinti bünszervezetben részvétel – ideértve bűncselekmény bünszervezetben történő elkövetését is –, vesztegetés, vesztegetés nemzetközi kapcsolatokban, az európai közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése, illetve pénzmosás bűncselekményt, vagy személyes joga szerinti hasonló bűncselekményt követett el, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetése jogerős bírósági ítéletben megállapítást nyert, amíg a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól nem mentesült;	természetes személy ajánlattevők esetében: hatósági erkölcsi bizonyítvány¹⁰
C) Kbt. 61. § (1) bekezdés (a felhívás tartalmától függően)	
a) gazdasági, illetőleg szakmai tevékenységével kapcsolatban – öt évnél nem régebben meghozott – jogerős bírósági ítéletben megállapított jogszabálysértést követett el;	közjegyző által hitelesített nyilatkozat
b) a tisztességtelen piaci magatartás és	közjegyző által hitelesített nyilatkozat

⁹ A rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményét érintő törvények módosításáról és egyéb, munkaügyi szempontból szükséges intézkedésekről szóló 2009. évi XXXVIII. törvény 2. §-ának (1) bekezdése szerint.

¹⁰ Tekintettel arra, hogy e kizáró ok csak természetes személyekre értelmezhető, egyéb ajánlattevőknek nem kell igazolást becsatolniuk, illetve erre vonatkozóan nyilatkozniuk.

<i>a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 11. §-a, vagy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 81. cikke szerinti – öt évnél nem régebben meghozott – jogerős és végrehajtható versenyfelügyeleti határozatban vagy a versenyfelügyeleti határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság jogerős és végrehajtható határozatában megállapított és bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el versenyeztetési eljárás során; illetőleg ha az ajánlattevő ilyen jogszabálysértését más versenyhatóság vagy bíróság – öt évnél nem régebben – jogerősen megállapította, és egyúttal bírságot szabott ki;</i>	
c) korábbi – öt évnél nem régebben lezárult – közbeszerzési eljárás alapján vállalt szerződéses kötelezettségének megszegését jogerős közigazgatási, illetőleg bírósági határozat megállapította;	közjegyző által hitelesített nyilatkozat
d) a letelepedése szerinti ország nyilvántartásában nincs bejegyezve;	cégnyilvántartás, bíróság-, a költségvetési szervek nyilvántartásának, illetve az egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartásának kivonata
e) a szolgáltatás nyújtásához a letelepedése szerinti országban előírt engedéllyel, jogosítvánnyal, illetőleg előírt szervezeti, kamarai tagsággal nem rendelkezik.	engedély vagy jogosítvány hiteles másolata, vagy – ha az a közbeszerzés tárgya tekintetében jogszabályi előírás – a szervezeti, köztestületi kamarai tagságról szóló igazolást
D) Kbt. 61. § (2) bekezdés	
az ajánlatkérő székhelye szerinti önkormányzati adóhatóság által nyilvántartott, egy évnél régebben lejárt adófizetési kötelezettségének nem tett eleget, kivéve, ha megfizetésére halasztást kapott	az illetékes önkormányzati adóhatóság/adóhatóságok (a jegyző/jegyzők) által kiállított igazolás/igazolások

A Közbeszerzések Tanácsa felhívja a figyelmet arra, hogy azon kizáró okok vonatkozásában, amelyeknél a fenti táblázat több igazolási módot rögzít, az ajánlattevő, az alvállalkozó, illetve erőforrást nyújtó szervezet kizárólag azon igazolási módot választhatja, amely tekintetében irányadó.

A Kbt. 63. §-a (2) bekezdés *h*) pontja értelmében a minősített ajánlattevő a Közbeszerzések Tanácsa által kiadott, a minősített ajánlattevők hivatalos jegyzéke szerinti igazolását is benyújthatja a kizáró okok hiányának bizonyítására akkor, ha a jegyzék – figyelemmel a 14. §-ban foglaltakra is – bizonyítja, hogy az ajánlattevő nem esik a Kbt. 60-61. § valamely esetének hatálya alá.

III.1.2. A kizáró okok hiányának igazolása az alvállalkozó vonatkozásában

Alapvető változást jelent 2009. április 1-jétől, hogy minden esetben – a beszerzési tárgytól és az ajánlatkérő döntésétől függetlenül – meg kell jelölni a tíz százalék feletti alvállalkozót és a közbeszerzésnek azt a részét (részeit), amelynek a teljesítésében a tíz százalék feletti alvállalkozó részt vesz, valamint a közbeszerzésnek azt a részét (részeit), amelynek a teljesítéséhez az ajánlattevő a közbeszerzés értékének tíz százalékát meg nem haladó mértékben alvállalkozót vesz igénybe.

Az igazolás módja az alvállalkozó esetében tehát attól függ, hogy az igénybe venni kívánt alvállalkozó közreműködésének mértéke a teljesítés során meghaladja-e a közbeszerzés értékének tíz százalékát, vagy sem.

Meg kell jegyezni továbbá, hogy az alvállalkozó is benyújthatja a minősített ajánlattevők hivatalos jegyzéke szerinti igazolását a kizáró okok hiányának bizonyítására akkor, ha a jegyzék – figyelemmel a 14. §-ban foglaltakra is – bizonyítja, hogy az alvállalkozó nem esik a Kbt. 60-61. §-a valamely esetének hatálya alá.

A) A kizáró okok igazolása a tíz százalék feletti alvállalkozók esetében

A kizáró okok hiányát az ajánlattevőre vonatkozó szabályok szerint kell igazolni (ld. II.1.1. pont) a tíz százalék feletti alvállalkozók esetében.

Az ajánlattevő a szerződés teljesítéséhez nem vehet igénybe olyan alvállalkozót, aki, illetőleg amely a Kbt. 60. §-a, és amennyiben az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban a 61. § szerinti kizáró okok valamelyikét előírta, a hivatkozott rendelkezésben foglalt kizáró okok hatálya alá esik.

B) A kizáró okok igazolása a közbeszerzés értékének tíz százalékát el nem érő mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozó esetében

A tíz százalék alatti alvállalkozó vonatkozásában **az ajánlattevő minden esetben csak arról köteles ajánlatában nyilatkozni**, miszerint a szerződés teljesítéséhez nem vesz igénybe a Kbt. 60. §-a, illetve – amennyiben az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban előírta – a 61. §-a (1) bekezdésének *d*)-*e*) pontjai, továbbá a 61. §-ának (2) bekezdése szerinti kizáró okok hatálya alá eső alvállalkozót. A tíz százalék alatti alvállalkozó esetében azon kizáró okokra, amelyek vizsgálatát a Kbt. csak a tíz százalék feletti alvállalkozókra teszi lehetővé, az ajánlattevőt ilyen nyilatkozattételi kötelezettség sem terheli [ld. Kbt. 61. § (1) bekezdés *a*)-*c*) pontjai].

III.1.3. A kizáró okok igazolása az erőforrást nyújtó szervezet vonatkozásában

A Kbt. 71. §-a (1) bekezdésének c) pontja értelmében az ajánlatban meg kell jelölni az ajánlattevő részére a szerződés teljesítéséhez erőforrást nyújtó szervezetet.

Az igazolás módja tekintetében a kizáró okok hiányát az ajánlattevőre vonatkozó szabályok szerint kell igazolni.

III.2. A Kbt. 4. címe szerinti két szakaszból álló eljárásokra irányadó rendelkezések

A Kbt. 104. §-ának (2) bekezdése alapján sem a részvételi, sem az ajánlattételi szakaszban nem vehet részt, aki a kizáró okok hatálya alá tartozik. A részvételre jelentkezőnek a kizáró okokkal kapcsolatban a 63. § és a 63/A. § (4) bekezdése szerint kell megfelelően eljárnia.

Előzőeken túl a Kbt. a kétszakaszos eljárások esetén nem tartalmaz szabályokat a kizáró okok igazolása vonatkozásában, mindössze a nyílt eljárásban irányadó szabályok alkalmazását rendeli el.

Tekintettel arra, hogy a kétszakaszos eljárások vonatkozásában visszahivatkozott 63. § a kizáró okok igazolásának nyertes ajánlattevő általi utólagos csatolásáról rendelkezik, a kizáró okok igazolásának kötelezettsége a második, ajánlattételi szakasz eredményhirdetését követően áll be. Ezzel együtt a Közbeszerzések Tanácsa álláspontja szerint a részvételre jelentkezők tekintetében is érvényesül a nyílt eljárás során fennálló választási lehetőség, mely szerint a részvételre jelentkező dönti el, hogy jelentkezésével együtt nyújtja be a vonatkozó igazolásokat, vagy pedig nyilatkozik a kizáró okok fenn nem állásáról és csak nyertessége esetén igazolja azokat. Amennyiben a részvételre jelentkező az utólagos igazolási mód mellett döntött, ez egyben azt is jelenti, hogy az eljárás második – ajánlattételi – szakaszában sem kell az igazolásokat benyújtania, csak nyertessége esetén az eredményhirdetést követő nyolc napon belül kell a kizáró okok igazolásának eleget tennie. Ezen az sem változtat, ha az ajánlatkérő a Kbt. 120. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján a kizáró okok igazolását kéri. Előzőek alapján az ajánlattevőnek ugyanis mindössze nyilatkoznia kell, tekintettel arra, hogy igazolási kötelezettsége csak nyertessége esetén, az eredményhirdetést követően áll be.

III.3. A Kbt. 7. címe szerinti gyorsított eljárásban irányadó rendelkezések

A Kbt. 136. §-a (3) bekezdése speciális szabályt tartalmaz a 60. § (1) bekezdésének e) pontja, illetőleg a 61. § (2) bekezdése szerinti köztartozások hiányával, valamint a 60. § (1) bekezdésének h) pontjával kapcsolatos hatósági igazolások csatolásával kapcsolatosan, tekintve, hogy ezeket legkésőbb a 117. § (1) bekezdése szerinti eredményhirdetéstől számított tizenöt napon belül kell csatolni.

A 60. § (1) bekezdésének g) pontjában foglalt feltétel megvalósulását az ajánlatkérő ellenőrzi a munkaügyi hatóságnak a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 8/C. §-a és az adóhatóságnak az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 55. §-ának (6) bekezdése szerint vezetett nyilvántartásából nyilvánosságra hozott adatokból.

III.4. A Kbt. V. Fejezete szerinti különös közbeszerzési eljárásokban irányadó eltérő rendelkezések

A Kbt. V. Fejezete vonatkozásában a kizáró okok hiányának az igazolására a Kbt. 193. §-a az irányadó. Ennek értelmében az általános szabályok szerint kell eljárni azzal az eltéréssel, hogy a Kbt. 63. §-a (2) bekezdésének c) és d) pontjai [ld. a III.1.1. táblázatának A) d) és f) pontjai, C) a)-d) pontjai, valamint magánszemély és cég kivételével az A) c) és h) pontjai] szerinti esetekben **egyszerű nyilatkozat** is csatolható.

III.5. A Kbt. Harmadik Része szerinti egyszerű közbeszerzési eljárásban irányadó rendelkezések

A Kbt. Harmadik Része szerinti egyszerű közbeszerzési eljárásban a kizáró okok tekintetében a 249. §-ának (3) bekezdése alapján kell eljárni. A vonatkozó bekezdés értelmében az ajánlatkérő az ajánlattételi felhívásban köteles a 60. § és a 62. § szerinti kizáró okokat előírni, illetve a 61. § szerinti kizáró okokat is előírhatja. A kizáró okok fenn nem állásáról az ajánlattevőnek, a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozónak, valamint az ajánlattevő részére a szerződés teljesítéséhez erőforrást nyújtó szervezetnek nyilatkoznia kell.

Ugyanakkor a Kbt. 250. §-a (3) bekezdésének h) pontja előírja, hogy egyszerű közbeszerzési eljárásban az ajánlatok elbírálására, az előzetes vitarendezésre és az eredményhirdetésre a 93-97. §, valamint a 98. § (1) és (2) bekezdése megfelelően alkalmazandó. A visszahivatkozott rendelkezések között szerepel a Kbt. 96. §-ának (3) bekezdése is, melynek értelmében az eredményhirdetésen az ajánlatkérő felhívja a nyertes ajánlattevőt a 63. § (2) és (3) bekezdése szerinti igazolások nyolc napon belül történő benyújtására.

A Közbeszerzések Tanácsa álláspontja szerint a fentiek értelmében az egyszerű eljárásban a nyertes ajánlattevőnek (a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozójának, az ajánlattevő számára erőforrást nyújtó szervezetnek) az eredményhirdetést követően a Kbt. 63. §-a (2) és (3) bekezdései szerinti igazolásokat nyolc napon belül be kell nyújtania.¹¹

¹¹ Az Országgyűlés által – T/9922. irományszámon – 2009. június 29-én elfogadásra került a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény módosításáról szóló **törvény**, mely több ponton érinti az egyszerű eljárás szabályait. Amennyiben a jogalkalmazási tapasztalatok változtatnak az e pontban foglaltakon, a Közbeszerzések Tanácsa felülvizsgálja a vonatkozó részeket.

IV. Az igazolások benyújtására vonatkozó előírások

Az igazolások alakítását tekintve a Kbt. 60-63. §-ok vonatkozásában a Kbt. 20. §-ának (3) bekezdése az irányadó. Ennek megfelelően az ajánlatkérő előírásától függ, hogy az igazolások benyújthatók-e egyszerű másolatban, vagy csak hiteles másolatban (illetve eredetiben).

A Közbeszerzések Tanácsa felhívja az ajánlatkérők figyelmét arra, hogy az igazolások érvényességi idejére vonatkozó előírásoknak a Kbt. 1. §-a szerinti alapelvekkel összhangban kell lenniük. Így különösen az esélyegyenlőség elvébe ütközhet, ha az ajánlatkérő az igazolások időbeli felhasználhatóságát úgy állapítja meg, hogy annak teljesítése az ajánlattevő számára aránytalan nehézséget eredményez.

V. A köztartozásokkal és a Kbt. 60. §-a (1) bekezdésének g) pontja szerinti egyes jogszabálysértésekkel kapcsolatos igazolásokra vonatkozó rendelkezések

A Kbt. 63/A. §-ának (4) bekezdése értelmében a hatósági igazolásban a kiállító hatóságnak azt kell megjelölnie, hogy azt „közbeszerzési eljárásban való felhasználás céljára” állította ki, a közbeszerzési eljárás ajánlatkérőjének, tárgyának megjelölése nélkül. Egyértelmű tehát, hogy a kiállított igazolás – amennyiben megfelel a Kbt.-ben rögzített egyéb feltételeknek, akkor az adott érvényességi időn belül – több közbeszerzési eljárásban is felhasználható.

A Kbt. 63. §-ának (3) bekezdése értelmében a **VPOP, az APEH és a jegyző**, mint köztartozást nyilvántartó hatóságok **által kibocsátott igazolás** akkor fogadható el a közbeszerzési eljárásokban, ha

- az az eljárás eredménye kihirdetésének időpontját legfeljebb egy évvel megelőzően kelt, és
- igazolja, hogy az igazolás kiállításának időpontjában az igazolás címzettjének nincs a hatóság által nyilvántartott köztartozása, vagy
- van, de a köztartozás, vagy az annak megfizetésére kapott halasztás az eljárás eredménye kihirdetése időpontját megelőző egy éven belül jár(t) le vagy az eredményhirdetés után fog lejárni, feltéve, hogy az ennek megállapításához szükséges információkat az igazolás tartalmazza.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a Kbt. 63. §-ának (5) bekezdésére tekintettel, amennyiben jogszabály a Kbt. 60. §-a (1) bekezdésének e) pontja vagy a 61. §-ának (2) bekezdése hatálya alá tartozó új közterhet állapít meg, az ezzel kapcsolatos igazolást csak azokban az eljárásokban kell csatolni, amelyekben az eljárás eredményének kihirdetése a köztartozásról szóló rendelkezés hatálybalépését követő egy évnél későbbi időpontban történik.

A Kbt. 63. §-ának (6) bekezdése szerint a 60. § (1) bekezdésének g) pontjában foglalt feltétel megvalósulását az ajánlatkérő ellenőrzi

- a munkaügyi hatóságnak a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 8/C. §-a és
- az adóhatóságnak az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 55. §-ának (6) bekezdése szerint vezetett nyilvántartásából nyilvánosságra hozott adatokból.

Előzőek kapcsán a Közbeszerzések Tanácsa felhívja a figyelmet a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelménye teljesülésének igazolásával összefüggő egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló 14/2009. (V. 29.) SZMM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) pontjára. Ez ugyanis kimondja, hogy az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 15. §-ában meghatározott követelmények teljesülésének megállapítása alapjául – a 15. § (5) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételek tekintetében – a következő iratok szolgálnak:

a) a munkaügyi hatóság és

b) a bányahatóság¹²

által a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény alapján nyilvánosságra hozott adatokat tartalmazó, valamint

c) az állami adóhatóság által az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény alapján nyilvánosságra hozott adatokat tartalmazó irat.

Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését ellenőrző hatóság a honlapján 2009. június 1-jéig nyilvánosságra hozott adatokat a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményét érintő törvények módosításáról és egyéb, munkaügyi szempontból szükséges intézkedésekről szóló 2009. évi XXXVIII. törvény hatályba lépésének napján törli.

¹² Az illetékes hatóságokkal annak tisztázása még folyamatban van, hogy a Kbt. 60. §-a (1) bekezdésének g) pontja alapján a bányászatról szóló 1993. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Bányatv.) hatálya alá tartozó munkáltatók esetén az Áht. 15. §-a (5) bekezdésének a) pontja szerinti eset tekintetében – amely a Kbt. 60. §-a (1) bekezdésének g) pontja szerinti kizáró ok alapja – az ajánlatkérőnek kell-e ellenőriznie a Magyar Bányászati Hivatal honlapján a bejelentési kötelezettséget elmulasztó és bírsággal sújtott ajánlattevőket. A kérdés tisztázásáig a Közbeszerzések Tanácsa azt javasolja az ajánlatkérőknek, hogy a Bányatv. hatálya alá tartozó foglalkoztatók esetén ellenőrizzék a bányahatóság nyilvántartását, amely elérhető a Magyar Bányászati Hivatal www.mbfh.hu honlapján a Linktár/rendezett munkaügyi kapcsolatok menüpont alatt. A Közbeszerzések Tanácsa felhívja továbbá az ajánlatkérők figyelmét a Magyar Bányászati Hivatal honlapján a kezdőoldalon szereplő, ezzel kapcsolatos hírre.